

Un răspuns probabil complet la această întrebare l-ar putea da cadrele didactice care timp de patru ani au urmărit viața celor două clase de actorie: prof. Petre Vasilescu, lector Geta Angheleasă și prof. Dem. Rădulescu, lector Adriana Piteșteanu. Un răspuns ar fi trebuit să reiasă și din cele patru spectacole-examen* care au fost prezentate pe scena Studioului: *Camera de alături* de Paul Everac și *Omul care aduce ploaie* de Richard Nash (clasa prof. Petre Vasilescu), *Undeva o lumină* de Doru Moțoc și *Doi tineri din Verona* de William Shakespeare (clasa prof. Dem. Rădulescu). Spectacolele, însă, nu sînt concludente nici în parte, nici în totalitatea lor. Desigur, abecedarul meseriei a fost parcurs; dar unii citesc fluent, alții silabisesc încă.

* Camera de alături și Undeva, o lumină au fost comentate în „Teatrul“ nr. 12/1980.

Institutul de teatru „Szentgyörgyi István“ din Tîrgu Mureș

Despre cei opt absolvenți ai secției române — clasa profesor Constantin Codrescu (asistat de lectorul Adrian Mazarache și de Alexandru Făgărășan), se poate vorbi ca despre o promoție bună, pregătită pentru o ascensiune profesională sigură. Patru compoziții diferite, de mare forță și expresivitate, îl recomandă pe Cornel Răileanu: de la gravitatea și misterul Vagabondului (*Cînd va cînta cocoșul*), el trece spontan, cu tinerească dezinvoltură, la căpitanul Scaricabombardon din comedia lui Locatelli; dar proba deosebitelor calități ale tînrului actor se face prin cele două roluri clasice, Bessemenov și Nae Girimea.

În travesti, Cristina Ionescu îl întruchiează pe Lelio, bilbiutul logodnic din *Nu puneți dragostea la încercare*. Din această schiță amu-

Lucru întrucîtva firesc: atît aptitudinile, cît și puterea de a le demonstra sînt diferite. Nefiresc este faptul că aceste spectacole nivelează personalitățile (atîtea cite sînt). Tinerețea, farmecul, spontaneitatea sînt drămuite cu grijă în spectacolele clasei prof. Petre Vasilescu, pot fi bănuite în *Undeva o lumină*, dar sînt anulate complet de „concepția“ care a produs *Doi tineri din Verona*.

Dacă, sub raportul repertoriului, Studioul Institutului de teatru poate rivaliza cu orice scenă bucureșteană, spectacolele din această stagiune par a se desfășura în „camera de alături“, în orice caz nu la confluența căutărilor și solicitărilor care caracterizează azi teatrul românesc.

După startul, oarecare, promoția '81 va trebui să-și demonstreze calitățile în lunga cursă care o așteaptă.

Magdalena BOIANGIU

Privită prin prisma celor șapte spectacole de absolvire (*D-ale carnavalului* de I. L. Caragiale; *Micii burghezi* de Maxim Gorki; *Nu puneți dragostea la încercare*, după commedia dell'arte, de Basilio Locatelli; *Cînd va cînta cocoșul* de Ivan Bukovčan — la secția română; *Piticul din grădina de vară* de D. R. Popescu; *Bună-seara, vară, bună-seara, dragoste!* de Feješ Endre; *Vînătoarea de rațe* de Aleksandr Vampilov — la secția maghiară), promoția '81 a Institutului de teatru „Szentgyörgyi István“ din Tîrgu Mureș certifică o activitate teoretică și practică ale cărei rezultate depășesc chiar, în unele cazuri, cerințele procesului de învățămînt.

zantă și colorată, n-am fi putut bănui însă dramatismul și intensitatea sentimentului, vădite în rolul Moașei din *Cînd va cînta cocoșul*; la fel de surprinzător este și saltul de la Elena din *Micii burghezi*, interpretată cu finețe și eleganță, la temperamentul vulcanic al Miței Baston. Practicînd un joc inteligent și suplu, Cristina Ionescu se distinge prin registrul amplu al posibilităților ei dramatice.

Cea mai elocventă dovadă a însușirii tehnicii scenice, pe care se poate sprijini un talent autentic, o dă Mirela Busuioc. Apariție fermecătoare, scînteind de vioiciune, în peltica Flaminia, Mirela Busuioc realizează, cu impresionantă maturitate artistică, rolul bătrînei și ursuzei Akulina Ivanovna; tot ea se înfățișează sub chipul pur și patetic al Elevei din

Dana Talos, George Marin și Mirela Busuioc, în „Nu puneți dragostea la încercare“

Cînd va cînta cocoșul, precum și în cochetă, voluptuoasa Didina Mazu: absolută este pregătită și pentru *emploi*-ul atât de căutat al ingenuiei, și pentru rolurile de cochetă, și pentru tot felul de compoziții de vîrstă.

Și Emil Sauciu poate acoperi roluri variate. Dotat cu o mobilitate ieșită din comun, totodată capabil de profunzime, el susține examenul unor roluri dificile: Frizerul trădător, Perclhin (o compoziție de vîrstă fără cusur, cu aură poetică), Arlecchino (demonstrație de agilitate, umor și inventivitate) și Catindatul jucat cu ironică detașare.

Stăruie în memorie și caracterele viguroase, realizate de Liviu Timuș. Interpre-

larea echilibrată, sigură, a lui Nil, este, hotărît, una dintre cele mai bune date la noi acestui personaj. Nici calfa de frizer Iordache, nici șchiopul Furbo din divertismentul *Nu puneți dragostea la încercare*, nici profesorul sobru și demn din *Cînd va cînta cocoșul* nu par să-i fi creat probleme dificile; dimpotrivă, el își găsește resurse pentru a descoperi fiecărui personaj o dominantă psihică și tonalitatea stilistică adecvată.

Un rol greu cum e cel al lui Teterev — static, cu lungi monoloage — are în George Marin un interpret matur. Exemplară, precizia cu care actorul configurează universal lăuntric al Comedianului din *Cînd va cînta cocoșul*: izbutite, și celelalte compoziții de vîrstă, în registrul comic, Crăcănel și Coviello.

Jucînd pe nebunatică Rosetta în stilul comediei dell'arte, pe nefericita și plîngăreața Tatiina (*Micii burghezi*), pe Femeia de moravuri ușoare din *Cînd va cînta cocoșul*, Dana Talos nu numai că vedește sensibilitate și simțul măsurii, dar se arată atentă și la subtext. Finețe, știința de a reliefa comicul, și, acolo unde e cazul, forță dramatică, investeste Tiberiu Covacs în personajele Piotr (*Micii burghezi*), Medicul (din piesa lui Bukovčan), Iancu Pampon și Pantalone.

Afirmarea acestor talente se întemeiază pe un repertoriu variat tematic și stilistic. Studiul pe texte clasice rămîne, după cum se vede, metoda cea mai eficientă de însușire a stilurilor fundamentale de interpretare, pe care se clădește pregătirea actorului modern.

Firește, bunele rezultate individuale nu pot fi judecate în sine. Ele se cuvin apreciate în funcție de omogenitatea colecti-

Liviu Timuș, Emil Sauciu, George Marin și Dana Talos în „Cînd va cînta cocoșul“

vului, de nivel profesional, ce se manifestă în reliefașarea semnificațiilor operei respective, în coerența raporturilor dintre personaje. Cele mai izbutite și mai armonioase dintre spectacolele-studiu ale stagiunii (*Micii burghezi* și *Nu puneți dragostea la încercare*) sînt expresia unui joc de echipă, energic ritmat, construit pe relații dramatice juste.

Dinamic și cursiv, *Nu puneți dragostea la încercare* marchează o bună orientare spre improvizația liberă; tehnica actoricească se sprijină aici pe artele auxiliare: dans, pantomimă, muzică. Utilizînd convenția comică în slujba ideii, modernul divertisment studențesc are valoarea unui veritabil antrenament complex.

Ambițioasa reprezentație-examen cu piesa lui Maxim Gorki se caracterizează prin nerv și atmosferă. Actorii sînt îndrumați spre compoziție, nu însă pe linia îmbătrînirii artificiale, prin grimă și machiaj, ci pe linia căutării adevărului lăuntric al personajului. Discutabil din cauza excesului de culoare, a îngroșării farsei, spectacolul *D'ale carnavalului* se justifică, în ansamblul său, prin perspectiva pe care o deschide viitorilor actori asupra tipologiei comediei naționale.

Considerată în sine, piesa *Cînd va cînta cocoșul* nu oferă un material de studiu prea generos; în contextul repertorial, însă, s-a dovedit utilă. Bine condus regizoral, spectacolul pretinde interpreților o atență elaborare a relațiilor și-i călăuzește subtil către studiul de rol în sfera realismului psihologic, pe date limpede individualizate.

Ne-am fi așteptat, desigur, să-i vedem pe actorii-studenți exersîndu-se și în piese contemporane românești, de natură să-i apropie de materialul dramatic cu care se vor confrunta ca actori profesioniști. Observația, serioasă, nu umbrește însă meritele reale ale programului didactic, concretizat în spectacolele citate.

Calitățile deosebite ale acestei promoții nu vor întîrzia, desigur, să se confirme, odată cu intrarea ei în viața teatrului; îi vom urmări cu interes evoluția.

Înfățișîndu-se cu un repertoriu de actualitate românesc și universal, alcătuit din partituri de valoare, dar în preamă mică măsură diferențiate ca modalitate de expresie scenică, promoția secției maghiare nu are, de data aceasta, o „carte de vizită” la fel de bogată.

Papp Eva și Bessenyei István, în „Bună - seara, vară, bună - seara, dragoste I”

Fáblán Enikő, Gáll Annamária, Szentmiklósi Iózsef, Bessenyei István, în „Piticul din grădina de vară”

Drama eroică *Piticul din grădina de vară*, tragi-comedia *Vinătoarea de rațe* și musicalul *Bună-seara, vară, bună-seara, dragoste!* sint, fiecare, alegeri meritorii. În lumina obiectivului pedagogic, discutabilă este absența partiturii clasice. În lipsa piesei din marele repertoriu și a rolurilor-școală, formarea profesională a fost vizibil stinjenită; defilarea spectacolelor lasă impresia că n-au fost scoase la lumină toate resursele creatoare ale acestor absolvenți. În ansamblu, promoția se arată deocamdată a fi de nivel mijlociu; numai două-trei nume rețin atenția în mod deosebit.

De pildă, Papp Éva: am remarcat mai întâi prezența ei scenică, elegantă și sensibilă. Dacă în rolul episodic din *Vinătoarea de rațe* sint sesizabile doar calitățile ei native, în schimb, în *Țiganca* din piesa lui D. R. Popescu iese la iveală capacitatea actriței de a contura, cu dramatism reținut și totodată în mod pitoresc, o imagine veridică a personajului. Măsura talentului ei, Papp Éva o dă în musical: trecind printr-o mulțime de roluri, ea își schimbă rapid și exact starea și mijloacele. Reușite studii de compoziție realizează în toate spectacolele Gáll Annamária.

Mai puțin expresivă în rolul Maria din *Piticul...*, Fábrián Enikő excelează în rolul fetei de bună condiție din *Bună-seara, vară...* În același musical, Bessenyei István, în rolul principal, realizează o performanță, oscilînd între disprețul obosit față de vanitățile deșarte și candida aspirație către fericire. La granița dintre real și imaginar, Fekete Károly schitează frământările eroului lui Vampilov; discreția și măsura, aplicate la acest rol, ar fi fost de dorit și în unele compoziții din spectacolul *Bună-seara, vară...* Într-o nepotrivită manieră operetistică a apărut Fekete Károly în rolul Directorului închisorii din piesa lui D. R. Popescu. Oarecum șters în straniul personaj al lui D. R. Popescu, Pasăre, Szentmiklósi József creionează sugestiv, în celelalte două spectacole, o diversitate de tipuri. Debreczi Kálmán punctează conștiincios caracteristicile diverselor roluri interpretate de el.

Beneficiînd de îndrumarea unui pedagog cu experiență, regizorul Tompa Miklós (asistat de Kovacs Levente și Ferenczi

István), studenții-actori au acumulat o pregătire tehnică onorabilă. Dar spectacolele lor nu ating, ca în anii trecuți, nivelul unor reprezentații-model.

În mai mare măsură și-a împlinit menirea musicalul *Bună-seara, vară, bună-seara, dragoste!*, regizat de Kovacs Levente în spiritul montărilor moderne de gen: un spectacol sincer și foarte tineresc, cu soluții ingenioase, în care studenții-actori interpretează o diversitate de personaje, cîntă și dansează, într-o competiție a fanteziei.

În schimb, celelalte două montări (realizate sub semnătura comună a conducătorilor clasei și a studentului Szentmiklósi József) nu atestă existența unei concepții pedagogice capabile să descopere, dincolo de datele firești ale interpreților, resursele transfigurării, aplicarea unei metodologii creatoare. Incerte sub raport stilistic, reprezentațiile cu piesele lui Vampilov și D. R. Popescu sint cantonate într-un joc mărunț realist.

Inclusă în repertoriu pentru timbrul original, pentru perspectivele pe care le deschide studiului o dramă construită pe baza unor situații ambigue, prin explorarea realității cu mijloacele satirei violente, sarcastice, și înfățișînd portrete complexe, situate la granița dintre real și imaginar, *Vinătoarea de rațe* se înfățișează scenic într-o desfășurare banală, cu personajele șterse, ca un exercițiu la limita corectitudinii, nu poartă amprenta stilistică proprie textului — imbinare armonioasă a grotescului cu tragicul.

Din considerente tematice bine chibzuite, piesa *Piticul din grădina de vară*, cu valorile ei ideologice și artistice reale, s-ar fi putut dovedi stimulatoră; spectacolul nu mărturisește însă eforturi de explorare expresivă a valențelor scenice ale simbolului și metaforei. Lipsită de tensiune dramatică, cu un final edulcorat, montarea se resimte mai ales din pricina interpretării clișeistice.

Firește, aceste montări nu închid perspectivele absolvenților. În contact cu echipele mature ale teatrelor, sub conducerea unor regizori inspirați, ei își vor putea valorifica plener calitățile, buna pregătire tehnică.

Valeria DUCEA

